

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 27. maj 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven

(Nyt uafhængigt tilsyn med bevismidler, udvidelse af politiklageordningen og justering af ordningen med fartbøder til politiets personale i forbindelse med udrykningskørsel som led i tjenesten)

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, KF, DF, SIU, JF og Inger Støjberg (UFG)) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 9 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de øvrige ændringsforslag.

Et *trede mindretal* i udvalget (NB) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (KD) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling.

Et *femte mindretal* i udvalget (IA) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling.

Et *sjette mindretal* i udvalget (Sikandar Siddique (UFG)) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *syvende mindretal* i udvalget (Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)) vil ved 3. behandling redegøre for sin stilling til lovforslaget.

Liberal Alliance, Alternativet og Sambandsflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at det er et fremskridt, at vi får et tilsyn med tekniske bevismidler. Det fremmer retssikkerheden og er et nødvendigt greb i kølvandet på den såkaldte teledataskandale og skandalen om forkert dna, hvor f.eks. en håndværker blev dømt på et falsk grundlag. SF pegede flere gange på behovet for løbende kontrol og stikprøver af, om kvaliteten af bevismidler i straffesager er i orden. SF mener ikke, vi kan leve med, at personer uretmæssigt risikerer at blive koblet til kriminalitet på baggrund af teleoplysninger, dna-analyser eller registreringer i nummerpladescannere, som er forkerte.

Derudover peger SF på, at det er omkostningstungt og ressourcekrævende, når man pludselig skal gennemgå tusinder af sager om teledata, fordi man finder fejl i dem, som potentielt kan rokke ved beviserne i en sag. Det understreger, hvorfor det er bedre at have et tilsyn, så man tidligt får reageret på problemerne. Det kan et tilsyn bidrage til.

SF finder imidlertid, at alle bevismidler burde have været omfattet af det nye tilsyn. SF anerkender, at tekniske bevismidler har en karakter, der gør, at de er nemmere at kontrollere. Men det vil være optimalt, at vi får stikprøvekontroller af samtlige efterforskningsmidler, både for at blive klogere på, hvordan de eventuelt kan forbedres, men også, fordi vi ved, at det somme tider kan gå stærkt i politiet i dag, fordi de har alt for mange opgaver i forhold til ressourcerne. Så der kan ske fejl, og derfor vil det også her være godt med et ekstra blik på, hvordan bevismidlerne anvendes.

Vi så i den såkaldte Solbakkesag fra 1989, at der kunne drages tvivl om værdien af afhøringer. Solbakkesagen er af ældre dato, og der er forhåbentligt sket mange forandringer i politiet siden, men vi ved dybest set ikke, om vi i dag har metoder, der sikrer, at det ikke kunne blive en udfordring

i dag. En nyere sag er f.eks. den såkaldte Pusherstreetsag, hvor en anklager, som nu er dømt, manipulerede med vidner, der var politiagenter. Som reglerne er i dag, skal politiet selv kontrollere bevismidlerne, men det burde efter SF's opfattelse også være en opgave for et uafhængigt tilsyn.

Vi har også set, at kvaliteten i den indledende efterforskning i f.eks. voldtægtssager har svigtet både i forhold til afhøringer og bevissikring. Det kan også være relevant i forhold til efterprøvelse af brugen af visitationszoner, herunder hvordan visitationerne bliver udført, dokumenteret og brugt i retten, og om visitationerne f.eks. går ud over ikke-mistænkte.

På den baggrund har SF fremsat et ændringsforslag om, at det nye tilsyn skal omfatte alle bevismidler. SF stiller endvidere forslag om, at det nye medlem af Politiklagerrådet, som er en teknisk ekspert, bør udpeges af Ingeniørforeningen i Danmark (IDA). SF finder det utilfredsstillende, at Justitsministeriet skal udpege den tekniske ekspert, og at det i øvrigt ikke fremgår af lovforslaget, hvor eksperten skal komme fra. SF finder, at der skal være mere uvildighed i den beslutning.

Endelig stiller SF et ændringsforslag, der skal sikre, at Politiklagemyndigheden får kompetence til at rejse tiltale og føre visse sager i retten. SF finder det ikke gennemtænkt, at en færdigeforsket sag mod en anklager hos Statsadvokaterne eller Rigsadvokaten skal sendes til Statsadvokaten til afgørelse af spørgsmålet om tiltalerejsning eller undladelse af at rejse tiltale mod egne medarbejdere. Sagen skal dog sendes til en anden Statsadvokat, men SF finder, at den almindelige borger godt ved, at personalet hos statsadvokaterne har en særlig faglig og kollegial tilknytning til hinanden, så den foreslåede ordning er potentielt til skade for tilliden til, at der er uafhængighed. I tilfælde af en efterforskning mod en anklager hos Rigsadvokaten skal efterforskningen ifølge den foreslåede ordning også sendes til Statsadvokaten, der er under tilsyn af Rigsadvokaten. Det er noget rod, der potentielt kan skabe mistillid. Derfor bør Politiklagemyndigheden få kompetence til at kunne rejse tiltale i sådanne sager.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL og Sikandar Siddique (UFG)):

Til titlen

1) Efter »tilsyn med« indsættes: »efterforskning og«.
[Ændring af det ny tilsyns navn som følge af ændringsforslag nr. 6]

Til § 1

2) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af *overskriften til første bog, sjette afsnit*, indsættes efter »Tilsyn med«: »Efterforskning og«.

[Ændring af det ny tilsyns navn som følge af ændringsforslag nr. 6]

3) Efter *nr. 1* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 118, *stk. 2*, indsættes efter »efterforsker«: »og rejser tiltale i«.

[Politiklagemyndighedens bemyndigelse til at rejse tiltale i straffesager]

4) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 118 *a*, *stk. 1, 1. pkt.*, indsættes efter »Tilsyn med«: »Efterforskning og«.

[Ændring af det ny tilsyns navn som følge af ændringsforslag nr. 6]

5) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 118 *a*, *stk. 1-4*, og § 118 *f* ændres »Bevismiddeltilsynet« til: »Efterforsknings- og Bevismiddeltilsynet«.

[Konsekvensændring som følge af ændringen af tilsynets navn]

6) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 118 *a*, *stk. 2*, ændres »og anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser« til: »efterforskning og gennemførelse af tvangsindgreb, jf. kapitel 67-75 b, samt politiets og anklagemyndighedens behandling af beviser.«

[Udvidelse af det ny tilsyns kompetence]

7) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 118 *a*, *stk. 3, 2. pkt.*, ændres »eller anklagemyndighedens behandling af tekniske beviser« til: »efterforskning eller gennemførelse af tvangsindgreb, jf. kapitel 67-75 b, eller politiets eller anklagemyndighedens behandling af beviser.«

[Konsekvensændring som følge af udvidelse af tilsynets kompetence]

8) I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af § 118 *b* og § 118 *d*, *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »Bevismiddeltilsynet« til: »Efterforsknings- og Bevismiddeltilsynets«.

[Konsekvensændring som følge af ændringen af tilsynets navn]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL, RV og Sikandar Siddique (UFG)):

9) I den under *nr. 3* foreslåede § 118 *c* indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»Stk. 5. Den tekniske ekspert beskikkes efter indstilling fra Ingeniørforeningen i Danmark.«

Stk. 5-7 bliver herefter *stk. 6-8*.

[Beskikkelse af teknisk ekspertmedlem af Politiklagerrådet efter indstilling fra Ingeniørforeningen i Danmark]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL og Sikandar Siddique (UFG)):

10) Efter *nr. 24* indsættes som nye numre:

»02. I § 1020 c, stk. 1, ændres », jf. dog § 1020 d, stk. 3« til: »efter § 749, stk. 1 og 2. Politiklagemyndighedens afgørelser efter § 749, stk. 1 og 2, kan påklages til statsadvokaten.«

03. I § 1020 d, stk. 1, 1. pkt., ændres »statsadvokaten« til: »Politiklagemyndigheden«.

04. I § 1020 d, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Politiklagemyndighedens opgivelse af påtale kan påklages til statsadvokaten.«

05. § 1020 d, stk. 2 og 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 2.

06. I § 1020 d, stk. 4, der bliver stk. 2, ændres »Statsadvokaten« til: »Politiklagemyndigheden«.

07. § 1020 e, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

8. I § 1020 e, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 1, 1. pkt., udgår »til statsadvokaten«.

9. § 1020 e, stk. 3 og 4, ophæves.

10. I § 1020 f, stk. 1, ændres »statsadvokatens« til: »Politiklagemyndighedens«.

11. I § 1020 i, stk. 3, ændres »statsadvokaten« til: »Politiklagemyndigheden«.

[Konsekvens af Politiklagemyndighedens bemyndigelse til at rejse tiltale i straffesager]

Til § 2

11) I § 2, stk. 2, ændres »og 24« til: », 24, 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13 og 14«.

[Politiklagemyndighedens bemyndigelse til at rejse tiltale i straffesager pr. 1. januar 2022]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1, 2 og 4-8

Ændringsforslagene indebærer, at tilsynsvirkningen for det foreslåede nye, uafhængige tilsyn skal omfatte alle bevismidler, således at der skal føres tilsyn med politiets

efterforskning i forhold til retsplejelovens kapitel 67 og frem til og med kapitel 75 b.

Til nr. 3, 10 og 11

Ændringsforslagene indebærer, at Den Uafhængige Politiklagemyndighed får kompetence til at rejse tiltale og føre straffesager ved retten, ligesom den tilsvarende myndighed i Norge har mulighed for.

Til nr. 9

Ændringsforslaget indebærer, at den tekniske ekspert til Politiklagerådet i stedet for at blive beskikket direkte af justitsministeren beskikkes efter indstilling fra Ingeniørforeningen i Danmark (IDA) på samme måde, som advokaten til Politiklagerådet beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. april 2021 og var til 1. behandling den 7. maj 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 10. marts 2021 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 243. Den 28. april 2021 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringssnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 6 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 7 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Leif Lahn Jensen (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S)

Annette Lind (S) Kristian Hegaard (RV) nfm. Jens Rohde (KD) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Theresa Berg Andersen (SF) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Sikandar Siddique (UFG) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Sjúrdur Skaale (JF) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (KF)

Inger Støjberg (UFG) Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Anne Honoré Østergaard (V)

Peter Skaarup (DF) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) Karina Adsbøl (DF) Mads Andersen (KF) Marcus Knuth (KF)

Pernille Vermund (NB)

Liberal Alliance, Alternativet og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	7